

לבישת כפפות ומסיכה במקום שאין עירוב במגפת הקורונה

אשר בוש (ניסן תש"פ)

נשאלתי מאיש שגר בעיר שאין עירוב אם מותר לצאת לרחובות העיר בשבת כשהוא לבוש כפפות ומסיכה הגם שאינו רגיל בדברים הללו, ואף שאינו יכול לילך לבית הכנסת, צריך לילך בטיול לבריאות הגוף והנפש.

[עיקר דברינו נאמרים לגבי אזור עירוני צפוף שבו קשה להימנע מלהתקרב לאנשים אחרים וגם לגעת בשטחים ודברים שונים, ומש"ה יש לחשוש].

כפפות

כתב בשו"ע (או"ח סי' ש"א סע' ל"ז) מותר לצאת בשבת בבתי ידים הנקראים גואנטי"ש, ויש מי שמחיר להצריך שיתפרם מערב שבת בבית ידים שלמלבושיו או שיקשרם בהם בקשר של קיימא יפה, וראוי לחוש לדבריו. וכתב המ"ב (שם ס"ק קל"ה) "והטעם שהם מלבוש גמור שעשויין להגין מפני הקור, ויש מי שמחמיר הוא משום דלפעמים צריך למשמש בידי להסיר ממנו כנה או פרעוש העוקצתו, וחישינן שמא ישכח ואתי לאתויי ד"א ברשות הרבים." הרי מעיקר הדין אין איסור בכפפות אלא שנכון להחמיר, וז"ל המ"ב (שם ס"ק קמ"א) "ועכשיו נהגו להקל ואפשר משום דכיון שלהברה פוסקים אין לנו ר"ה מדאורייתא בזה"ז דנגזור דילמא אתי לאתויי, ומשמע מדברי האחרונים דאך שאין למחות ביד המקילין מ"מ ראוי לכל בעל נפש להחמיר."

וכבר כתבנו (שו"ת שואל בשלמה סי' י"ג)

ואף שנחקלו בטעם חומרא זו, אם הוא מטעם שמא יסירם למשמש בידי יפה (דברי שבולי הלקט סי' ק"ז) או משום שמא שמא יפלו מידי (אגור אות תמ"א), סוגיא דעלמא כדברי השבולי הלקט. ובנ"ד אף שכפפות כאלה עשויין דוקא לעשות צרכיו בהן, מאידך אם כבר נגע באיזה דבר ברור שאינו רוצה ליגע בגופו וכ"ש פניו אם עדיין לבוש אותן הכפפות.

אבל בנ"ד מסתברא שיש לסמוך על מש"כ הערוך השלחן (סי' ש"א סע' ק"ה) "ואם הקור גדול יש להתיר בפשיטות." ונראה שהיה פשוט לו מב' טעמים. הראשון, שהרי אפילו אם היה כאן גזירת חז"ל (ולא מנהג טוב בעלמא) אפשר לומר שבמקום צער לא זדרו בה רבנן, וכ"ש במקום מנהג. ועוד, שכן עיקר החשש אינו שייך בכה"ג שהקור גדול כ"כ שהרי יש צער אם ילך בלא כפפות, וא"כ אפילו אם יסיר הכפפות לאיזה צורך, מיד יחזיר וילבישם להגן ידיו מפני הקור.

ודברי העה"ש שייכים בנ"ד שהרי אין לך מקום צער גדול מנ"ד, וכיון שהכל יראים ממגפה זו ברור שאפילו אם יצטרך להסירם, מיד יחזור וילבישם, ואין מקום לחוש שילך ד' אמות ברה"ר עד שילבישם. ואף שכפפות אלו אינן להגן מפני הקור אלא מפני החולי, אינו נראה לחלק כיון שהוא מלבוש בעשוי להגן על האדם.

מסיכה

בזמן הקור כבר רגילים ללבוש כפפות, אבל לבישת מסיכה מפני הקור הוא דבר לא שכיח כ"כ במדינה זו, אבל לבישת מסיכה לשמור על הנשימה הוא דבר רגיל אצל רופאים, אחיות ופועלי בנין. וכיון שכן, ובעת מגיפת הקורונה נעשה בגד לכל אדם ולא רק למקצועות אלה.

ויש יותר מקום להתירו מלהתיר כפפות שהרי אף המחמירים בכפפות מתירים ע"י שיתפרם או שיקשרם (כלשון השו"ע הנ"ל), וכאן א"א ללבוש מסיכה אלא ע"י מיתר אילסטי דהיינו תפירה שכתב השו"ע. ועוד הרי כל הטעם שהוא לובשה הוא מפני שמפחד מפני החולי וא"כ אין חשש שילך אם אינה במקומה הנכונה.

להלכה ולמעשה

ואף שיש שרוצים להחמיר או להשאיר בבית או לשים ידיו בכיסיו ולסובב את הראש מאחרים בהתהלכו ברה"ר, נראה שאין לנהוג לא הכי ולא הכי. הרי כל הטעם שצריך לצאת מן הבית הוא מפני שנשארים שם כל היום וקשה לאדם להיות ביתו כבית הסוהר, ואין לך ביטול עונג שבת גדול מזה. וגם שעצות הללו אינן מעשיות וגם אינן בריאות, שהרי מי שגר בעיר כמעט א"א לו שלא ילך במקום קרוב אחרים ואף שלא בכוונה, וגם קשה ליזהר שיהיו ידיו מונחים בכיסיו כל הזמן שהוא חוץ לביתו, וק"ו אם יש לו ילדים קטנים צריך לאחוז בידיהם.

ועוד, בהרבה מקומות לפי חוקי המדינה כל מי שנמצא חוץ לביתו צריך ללבוש מסיכה, ויש מקומות אחרים אף שלא גזרו ללבשה אבל כן יועצים ללבוש, וא"כ יש יותר טעם שאין לחשוש שיסיר המסיכה ממקומו.